

Миновська М.В., студ. ФЕЛ, Чікін С.В., к.т.н. доц.,
Національний технічний університет України “КПІ ім. Ігоря Сікорського”

ДОКТРИНА ЕКВІВАЛЕНТІВ В ПАТЕНТНОМУ ПРАВІ ЄС

У Франції використання теорії еквівалентів базується на положенні, що заявка містить неподільну сукупність ознак, що може бути замінена еквівалентами, тобто об'єктами, що виконують ту ж функцію з тим самим результатом.

При цьому немає вимоги очевидності ефекту, що передбачається, тобто еквівалентний результат повинен досягатися тим самим шляхом.

Під результатом розуміється користь, одержувана від винаходу. Він може бути не ідентичним, але обов'язково тієї ж природи.

Вище була розглянута Європейська система тлумачення патентних формул. Англо-американська система виходить з однієї лише категорії еквівалентів, що включаються в обсяг охорони винаходів, - так званих **очевидних еквівалентів**, що в основному відповідають поняттю **прямих еквівалентів**, застосованих у Європейській системі. Звідси різниця в обсягах охорони винаходів у США й Англії, з одного боку, і Європі - з іншої [1].

Суть теорії еквівалентів відповідно до патентно-правової практики США [2] полягає в наступному: якщо в сукупності елементів, зазначених у формулі, один елемент замінений іншим, заміна притаманна патенту у тих випадках, коли новий елемент взагалі виконує ту ж функцію, діє таким ж чином і дає той самий результат, що і елемент який замінили.

У Великобританії вважається, що порушення має місце, якщо використані всі істотні ознаки.

Виключне право патентовласника, як правило, не поширюється на інші форми реалізації винаходу, не обговорені безпосереднім образом у формулі винаходу.

Використання теорії еквівалентів торкає суть цього питання, тобто необхідність у залученні поняття еквівалентів при рішенні питань про порушення патенту обумовлена тим, що при небездоганно складеній формулі винаходу, мається на увазі наявність в ній несуттєвих ознак, які звужують обсяг захисту, стає неясним, чи було це звуження навмисним (або/чи претендував заявник саме на описані у формулі винаходу варіанти) або звуження обсягу прав з'явилося слідством недосконалості самої формули.

Якщо формула винаходу була звужена свідомо, то використання теорії еквівалентів, слідством чого є розширення обсягу захисту, було б зайвим і необґрунтованим, оскільки заявник сам обмежив обсяг своїх прав.

У практиці рішення спірних питань у Великобританії цей аспект вважається головним і зводиться до з'ясування, наскільки для фахівця очевидно те, що той, або інший варіант реалізації винаходу (природно, якщо це не пов'язане з досягненням додаткового результату) навмисне виключений з обсягу прав звуженням формули винаходу.

На підставі викладеного можна сказати, що європейська патентна практика при рішенні питання про еквівалентності в основному підходить до винаходу як до цілого.

При цьому якщо винахід відноситься до відомої, докладно розробленої галузі техніки, або стосується якого-небудь вузького рішення, то при тлумаченні формули винаходи застосовуються менш широкі еквіваленти, ніж при тлумаченні формули піонерських винаходів.

При тлумаченні обсягу патентної формули необхідно враховувати наступну обставину: зазначена область застосування винаходу не має значення для рішення питання про порушення патенту.

Перелік посилань

1. Теория эквивалентов (по материалам симпозиума, проведенного 8-9 марта 1999 г. в Финляндии)/О.В. Чельшева, Е.А. Устинова. - М.: ИНИЦ Роспатента, 2002. - 78 с.
2. Гаврилов Э.П. Основные положения патентного права США. - М.: ЦНИИПИ, 1966